

Põhisõnumid haigla juhtidele/administraatoritele

Ülesanded

---

1. Teie ülesanded antibiootikumide paremal kasutamisel on järgmised [31,42,56,71,75]:
  - a) luua oma haigla antibiootikumikasutuse kava jaoks multidistsiplinaarne rühm, kuhu kuuluvad infektsionistid, kliinilised mikrobioloogid ja haiglaproviisorid ning sellele on ette nähtud rahastamine ja ressursid;
  - b) toetada antibiootikumide kasutamise suuniste ning infektsioonide ennetamise ja tõrje meetmete rakendamist;
  - c) rakendada suunatud õppetegevust ja koolitust:
    - i. mille abil optimeeritakse patsientide diagnostika ja ravi juhtimist;
    - ii. mis aitab järgida antibiootikumikasutuse soovitusi;
    - iii. milles käsitletakse antibiootikumide väärkasutamist kujundavaid käitumistegureid;
    - iv. millega suurendatakse tervishoiuteenustega seotud infektsioonide ja antibiootikumiresistentsete bakterite leviku ennetamist ja tõrjet;
  - d) soodustada haiglaarstide ja antibiootikumikasutuse kava rühma juhtide koostööd, ennetavate auditite tegemist ja tagasiside andmist;
  - e) kehtestada kvaliteedinäitajad ja kvantiteedimõõdikud, et mõõta antibiootikumikasutuse kava kulgu ja tulemusi;
  - f) tagada, et haiglas vajalik antibiootikumide nomenklatuur ja varu on alati kättesaadavad ning
  - g) tagada, et antibiootikumide mõistlik kasutamine ja antibiootikumiresistentsuse ennetamine on haigla aastakavas nimetatud prioriteetseks tegevuseks.

Mida peaksite teadma?

---

2. Antibiootikumikasutuse kavad koos infektsioonide ennetamise ja tõrje tavadega suurendavad patsientide ohutust ja ravikvaliteeti ning vähendavad kõigi teenuste haiglakulusid, parandades antibiootikumide kasutamist ja vähendades *C. difficile* infektsioone ja muid kõrvalnähte [19,42].

Näide

Antibiootikumikasutuse kavade rakendamine on andnud järgmised tulemused [46]:

- antibiootikumide tarbimine on vähenenud 20% võrra,
- haiglanakkuste juhtude arv on vähenenud,
- haiglas viibimise aeg on lühenenud ja
- antibiootikumide kasutamisega seotud kulud on vähenenud 33% võrra.

3. Infektsionistid, kliinilised mikrobioloogid ja haiglaproviisorid on antibiootikumikasutuse kava rühmade peamised juhid [56,76].

4. Paljud haiglaarstid ja teised tervishoiutöötajad leiavad, et nende väljaõpe antibiootikumide mõistliku kasutamise teemal ei ole piisav. Nad vajavad kohalikke antibiootikumide kasutamise suuniseid, konkreetset koolitust ja antibiootikumikasutuse kava rühmi [25,27].
5. Haiglaarstid vastutavad ravimite määramise eest ja nad peavad igati osalema antibiootikumikasutuse kava rühma ühises otsustusprotsessis [42].
6. Antibiootikumikasutuse kava rühmad vajavad edukaks tegevuseks aktiivset tuge teistelt haigla olulistelt spetsialistidelt, näiteks infektsioonide ennetamise ja tõrje spetsialistidelt, erakorralise meditsiini arstidelt, epidemioloogidelt, õdedelt ja IT-töötajatelt [42,77].
7. Antibiootikumide parem kasutamine erakorralise meditsiini osakonnas aitab parandada antibiootikumide kasutamist kogu organisatsioonis, sest patsiendid hospitaliseeritakse sageli erakorralise meditsiini osakonna kaudu [77].
8. Nii piiravad meetmed kui ka veenmismeetmed aitavad vähendada antibiootikumide kasutamist [19,43,54,56]:
  - piiravad meetmed on näiteks konkreetsete antibiootikumide kasutamisele eelneva heakskiidu ja loa saamise järgsed otsused;
  - veenmismeetmed on näiteks infektsionistide, mikrobioloogide ja proviisorite ennetav audit ja tagasiside.
9. Antibiootikumide kasutamise suunised ja regulaarsed õppesessioonid või koolitussarjad aitavad arstidel infektsioone paremini ohjata [78].
10. Teatud struktuuristrateegiad aitavad parandada antibiootikumide määramist ja patsientide ravitulemusi. Need on järgmised [54,79-81]:
  - arvutitoega otsused, mis seostavad kliinilised näidustused, mikrobioloogilised andmed ja ravimite määramise andmed, ning
  - ravikohas tehtavad kiired diagnostikatestid.

Mida saate teha oma haiglas või raviuasutuses?

---

11. Toetage multidistsiplinaarset antibiootikumikasutuse kava rühma, nimetage aruandluse ja ravimiekspertiisiga tegelevad juhid ning määrake teiste oluliste rühmade tugiülesanded [42,71].
12. Tähtsustage antibiootikumikasutuse piiramise ning infektsioonide ennetamise ja tõrje poliitikat ning samuti strateegiaid ja tegevusi, mis toetavad antibiootikumide mõistlikku kasutamist ja ennetavad antibiootikumiresistentsete bakterite levikut [31,71].
13. Tagage antibiootikumikasutuse kavale rahalised vahendid ja ressursid (sh nt asjaomaste töötajate palgad, IT-suutlikkus, kiired ja ravikohas tehtavad diagnostikatestid) [31].
14. Rahastage ja edendage kõigi tervishoiutöötajate (arstide, infektsionistide, proviisorite, mikrobioloogide ja õdede) õppetegevust, koolitusi ja koosolekuid, kus

käsitletakse antibiootikumide kasutuse piiramist ja antibiootikumiresistentsust [19,53,56].

15. Edendage antibiootikumide kasutamise ja antibiootikumiresistentsuse seiret [56].

16. Edendage sagedate infektsioonide diagnoosimisel ja ravimisel ning perioperatiivses antibiootikumprofülaktikas tõenduspõhiste suuniste järgimist. Kui teie haiglas selliseid suuniseid ei ole, toetage nende koostamist [31,54,56].

17. Soodustage kohalike mikrobioloogiliste ja antibiootikumiresistentsuse andmete kasutamist suunistes ja empiiriliste antibiootikumivalikute tegemisel [31].

18. Edendage infektsioonitõrjemeetmena tõenduspõhiste suuniste järgimist, et vähendada antibiootikumiresistentsete bakterite levikut [82].

19. Edendage ennetavaid auditeid ja tagage ravimeid määravatele arstidele tagasiside [54,56].

20. Edendage kolleegidevahelist vastastikust hindamist antibiootikumide määramisel ja infektsioonide ravimisel ning julgustage tervishoiutöötajate omavahelist suhtlust [71].